

**Pandemiescenario's
CLB
2020-2021**

Leerlingenbegeleiding in elk pandemieniveau - Werking CLB 2020-2021

Inleiding

Vanuit de ervaringen met leerlingenbegeleiding tijdens de coronacrisis in het schooljaar 2019-2020 worden voor de **werking van de CLB's** in het schooljaar 2020-2021, zowel op **organisatorisch** als **inhoudelijk** vlak, richtlijnen opgemaakt. Deze richtlijnen staan in functie van de uitvoering van hun opdrachten in de leerlingenbegeleiding. De richtlijnen zijn afgestemd met de **pandemieniveaus** en **maatregelen** zoals uitgetekend voor de scholen.

Uitgangspunten bij de richtlijnen

1. Idealiter bespreken de scholen en de CLB's hun samenwerking in de leerlingenbegeleiding voor het schooljaar 2020-2021 ook in het licht van de pandemieniveaus met specifieke richtlijnen. Randvoorwaarden hierbij voor scholen en CLB's zijn veiligheid en haalbaarheid.
2. In het schooljaar 2019-2020 hebben de CLB's omwille van de volledige en de daaropvolgende gedeeltelijke schorsing van de lessen niet al hun opdrachten in kader van leerlingenbegeleiding kunnen uitvoeren. Sommige leerlingengroepen waren niet aanwezig op school waardoor een aantal vaccinaties en systematische contacten niet konden doorgaan. Anders dan de coronamaatregelen van vorig schooljaar hebben alle leerlingen afhankelijk van het onderwijsniveau en afhankelijk van het pandemieniveau, in het schooljaar 2020-2021, blijvend recht op minimaal contactonderwijs.

Algemeen betekent dit dat leerlingen in meer of mindere mate fysiek bereikbaar blijven via de school waarbij **leerlingenbegeleiding zoveel als mogelijk wordt gecontinueerd:**

- CLB-medewerkers zijn altijd **essentiële derden** voor de school. Dit betekent ook dat de school maximale inspanningen doet, zodat CLB's hun opdrachten in de school veilig kunnen blijven uitvoeren zoals het veilig ter beschikking stellen van een lokaal voor gesprekken, vaccinaties ...
- CLB-medewerkers maken altijd de **afweging** welke contacten in de leerlingenbegeleiding **face-to-face** kunnen doorgaan en welke contacten eerder **contactloos**. Bij die afweging staat niet enkel de bereikbaarheid van de leerling en zijn context voorop. Soms is face-to-face contact effectiever naar inhoud en gewenste effect van de leerlingenbegeleiding. Bij face-to-face contact worden steeds de voorwaarden met betrekking tot veiligheid en hygiëne gerespecteerd.
- [CLBch@t](#), **blended hulpverlening**, [Onderwijskiezer](#), webinars ... waren voor en tijdens de corona-epidemie al gekende waardevolle instrumenten. Idealiter worden deze instrumenten en andere verder gebruikt (ook los van coronamaatregelen).
- [Contactonderzoek COVID-19](#) voor scholen, schoolinternaten en internaten met permanente openstelling blijft een opdracht voor de CLB's in elk pandemieniveau. Hoewel het nemen van profylactische maatregelen bij sommige besmettelijke ziekten een

reguliere opdracht is voor CLB's, is COVID-19 een 'nieuwe' besmettelijke ziekte met een tot op vandaag nooit geziene impact op de werking van de CLB's.

Contactonderzoek COVID-19 brengt in de verschillende pandemieniveaus heel wat extra werkdruk mee voor de CLB-medewerkers. Via een permanentiesysteem zijn CLB's bereikbaar voor het call center om contactonderzoek op te starten bij melding van een besmetting. In de praktijk worden de CLB's vaak sneller op de hoogte gebracht van een (vermoedelijke) besmetting door de ouders, een behandelend geneesheer of de school. Naast het effectieve contactonderzoek gaat er veel energie naar het ondersteunen van ongeruste leerlingen, ouders en schoolpersoneel. Het contactonderzoek is evenwel een cruciale schakel in de verdere aanpak van de pandemie, en krijgt dan ook de prioriteit op andere opdrachten wanneer nodig.

- **Vaccinaties en systematische contacten:**

- Er zijn in het schooljaar 2019-2020 afspraken gemaakt met de Internettensamenwerkingscel, het departement Onderwijs & Vorming, het Agentschap Zorg en Gezondheid en de Wetenschappelijke Vereniging voor Jeugdgezondheidszorg over de [minimale verwachtingen bij het inhalen van vaccinaties en systematische contacten uit het schooljaar 2019-2020](#) in het schooljaar 2020-2021, voor zover deze nog niet afgerond zijn. Deze minimale verwachtingen zijn ook richtinggevend naar prioriteit bij het inplannen van vaccinaties en systematische contacten 2020-2021¹.
- De uitvoering van vaccinaties en systematische contacten 2020-2021 kan alsnog moeilijk tot onhaalbaar worden omwille van de stijgende vraag naar contactonderzoek en wijzigende pandemieniveaus in de verschillende gemeenten van het werkgebied van een CLB. CLB's zullen voor verschillende scholen in verschillende gemeenten snel moeten kunnen schakelen. Dit betekent dat:
  - De CLB's in het schooljaar 2020-2021 starten conform de afspraken die gemaakt werden met de scholen, leerlingen en ouders in 2019-2020.
  - Het CLB voor vaccinaties snel kan schakelen en afwijken van de planning waarbij er finaal geen breuken ontstaan in het vaccinatieschema voor het schooljaar 2020-2021.
  - (Sommige) geplande systematische contacten alsnog niet volledig of deels kunnen doorgaan. Hierbij wordt niet meer verwacht dat deze ingehaald worden. Leerlingen en ouders kunnen op vraag en in overleg met het CLB beroep doen op een volledig of gedeeltelijk systematisch contact waar noodzakelijk.
  - De tekst minimale verwachtingen bij het inhalen van vaccinaties en systematische contacten uit het schooljaar 2019-2020 blijft richtinggevend.
  - Het CLB helder communiceert naar leerlingen, ouders en scholen.
  - Het schakelen samen met de overheid en CLB-sector gemonitord wordt.

---

¹ Vertrekpunt voor het uittekenen van de minimale verwachtingen PGZ waren de [overwegingen bij het herstarten van de PGZ tijdens de Covid-19-pandemie en in bijzonder de systematische contacten door de CLB's van de Wetenschappelijke Vereniging voor Jeugdgezondheidszorg.](#)

- **Handelingsgerichte diagnostiek** is een **essentiële activiteit** binnen de leerlingenbegeleiding maar kan onder druk komen te staan:
  - o Omwille de veiligheidsmaatregelen verbonden aan de verschillende pandemieniveaus en de specifieke periode in het schooljaar is het mogelijk dat er omwille van factoren extern aan onderwijs **geen of niet tijdig externe (kwaliteitsvolle) diagnostiek** kan aangeleverd worden. Er wordt zo veel als mogelijk geprobeerd om afgestemd te zijn met coronamaatregelen van andere sectoren (opdracht overheid).
  - o Ook interne factoren kunnen een rol spelen:
    - Trajecten duren langer omwille van moeilijkere bereikbaarheid van de leerling, ouders en school
    - Niet objectief in kaart kunnen brengen van onderwijsnoden en ondersteuningsbehoeften omwille van bvb. een pandemieniveau rood en de beperktere mogelijkheid om de leerling te bereiken
    - Testmateriaal moet ontsmet worden
    - ...
  - o Niet elk handelingsgericht diagnostisch traject leidt tot een verslag of een gemotiveerd verslag en dit valt bij het begin van een traject ook niet te voorspellen.

Het tijdelijk verslag wordt opnieuw bekeken.

- De **draaischijffunctie** van het CLB kan nog meer **onder druk** komen omdat:
  - o meer leerlingen dan voorheen nood hebben aan schoolextern aanbod.
  - o het gewenst schoolextern aanbod niet tijdig beschikbaar is (ook andere sectoren met schoolextern aanbod hebben eigen coronamaatregelen al dan niet afgestemd met onderwijs).

Er wordt zo veel als mogelijk geprobeerd om afgestemd te zijn met coronamaatregelen van andere sectoren. Knelpunten worden gesignaleerd aan de overheid waarbij de beleidsdomeinen onderwijs en welzijn samen zoeken naar oplossingen.

3. We weten niet hoe de epidemie volgend schooljaar zal evolueren en in welke periode welk pandemieniveau van kracht is. We gaan er evenwel van uit dat – onder voorbehoud van de evolutie van de besmettingen – er op 1 september in niveau geel kan gestart worden. Het is altijd mogelijk dat ondanks een Vlaanderen breed pandemieniveau, omwille van een lokale clusteruitbraak, het lokale niveau in een totaal andere situatie zit waarbij een klas, een school of CLB gesloten zou kunnen worden. Mogelijks verloopt de overgang van het ene niveau naar een ander niet altijd ‘rechtlijnig’ zoals bvb. de mogelijkheid dat er vanuit een niveau geel direct overgegaan wordt naar een niveau rood.

Schema leerlingenbegeleiding in elk pandemieniveau

<p>NUL RISICO</p>	<p>GROEN</p>	<p>Er is een vaccin beschikbaar en/of er is groepsimmunititeit. Alle contacten kunnen plaatsvinden. Handhygiëne (voor eten en na toiletbezoek) blijft noodzakelijk.</p> <p>INHOUDELIJK</p> <p>Contactonderzoek COVID-19 school, schoolinternaat en internaat met permanente openstelling.</p> <p>Specifieke aandacht voor leerlingen en hun context die omwille van corona of andere factoren niet of moeilijker deelnemen aan het onderwijs, mogelijks leerachterstand opgelopen hebben. Scholen en CLB's vertrekken daarbij vanuit een brede benadering: niet enkel het huidige pandemieniveau telt, maar ook de mogelijke effecten van eerdere maatregelen op (de context van) leerlingen.</p> <p>ORGANISATIE</p> <p>Handhygiëne: basis</p> <p>Verluchten en ventileren: basis</p> <p>Face-to-face contact mogelijk voor alle opdrachten – alle kernactiviteiten</p>
<p>LAAG RISICO</p>	<p>GEEL</p>	<p>Er is een beperkte transmissie van besmettingen , waardoor verhoogde waakzaamheid is aangewezen. Contacten tussen mogelijke verspreiders worden beperkt. Functioneel noodzakelijke contacten kunnen doorgaan met inachtneming van de toepasselijke veiligheidsmaatregelen.</p> <p>INHOUDELIJK</p> <p>Contactonderzoek COVID-19 school, schoolinternaat en internaat met permanente openstelling.</p> <p>Specifieke aandacht voor leerlingen en hun context die omwille van corona of andere factoren niet of moeilijker deelnemen aan het onderwijs:</p> <ul style="list-style-type: none"> - leerlingen waarbij verontrusting speelt omdat de psychische en fysieke integriteit bedreigd wordt of is. Leerlingen met een dalend of negatief welbevinden; - leerlingen met een definitieve uitsluiting of waarvoor een tuchtprocedure lopende is; - anderstalige nieuwkomers; - leerlingen die verblijven in een residentiële setting (zowel onderwijs als welzijn); - leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften; - leerlingen met een chronische aandoening die tot een risicogroep behoren waardoor hun leerrecht niet gegarandeerd wordt.

		<p>Scholen en CLB's hebben hier samen vanaf het begin van schooljaar 2020-2021 aandacht voor en vertrekken daarbij vanuit een brede benadering: niet enkel het huidige pandemieniveau telt, maar ook de mogelijke effecten van eerdere maatregelen op (de context van) leerlingen.</p> <p>Ondersteunen van scholen die specifieke vragen hebben over corona.</p> <p>ORGANISATIE</p> <p>Handhygiëne: extra</p> <p>Verluchten en ventileren: extra</p> <p>Face-to-face contact mogelijk voor alle opdrachten – alle kernactiviteiten</p> <p>Social distancing:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tussen volwassenen - tussen volwassenen en +12 jarigen (zo veel als mogelijk) <p>Mondmaskers:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tussen volwassenen - tussen volwassenen en + 12 jarigen
MATIG RISICO	ORANJE	<p>Er is een systematische transmissie van besmettingen in de samenleving. Er zijn alleenstaande of geïsoleerde cluster-uitbraken. Contacten tussen mogelijke verspreiders worden tot het essentiële beperkt en vinden plaats binnen een context waar risicofactoren zoveel mogelijk onder controle zijn gebracht.</p> <p>INHOUDELIJK</p> <p>Contactonderzoek COVID-19 school, schoolinternaat en internaat met permanente openstelling</p> <p>Specifieke aandacht voor leerlingen en hun context die omwille van corona of andere factoren niet of moeilijker deelnemen aan het onderwijs:</p> <ul style="list-style-type: none"> - leerlingen waarbij verontrusting speelt omdat de psychische en fysieke integriteit bedreigd wordt of is. Leerlingen met een dalend of negatief welbevinden; - leerlingen met een definitieve uitsluiting of waarvoor een tuchtprocedure lopende is; - anderstalige nieuwkomers; - leerlingen die verblijven in een residentiële setting (zowel onderwijs als welzijn); - leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften; - leerlingen met een chronische aandoening die tot een risicogroep behoren waardoor hun leerrecht niet gegarandeerd wordt. <p>Scholen en CLB's hebben hier samen vanaf het begin van schooljaar 2020-2021 aandacht voor en vertrekken daarbij vanuit een brede benadering: niet enkel het huidige pandemieniveau telt, maar ook de mogelijke effecten van eerdere maatregelen op (de context van) leerlingen.</p>

		<p>Ondersteunen van scholen die specifieke vragen hebben over corona.</p> <p>Voor individuele leerlingenbegeleiding kunnen alle kernactiviteiten worden ingezet.</p> <p>Handelingsgerichte diagnostiek: het tijdelijk verslag wordt opnieuw bekeken.</p> <p>Draaischijffunctie CLB waarbij meer leerlingen dan voorheen nood zouden hebben aan schoolextern aanbod en het gewenst schoolextern aanbod niet tijdig beschikbaar zou zijn (ook andere sectoren met schoolextern aanbod hebben eigen coronamaatregelen al dan niet afgestemd met onderwijs): wordt gesignaleerd aan de overheid, de beleidsdomeinen onderwijs en welzijn gaan in overleg en zoeken oplossingen.</p> <p>ORGANISATIE</p> <p>Handhygiëne: extra</p> <p>Verluchten en ventileren: extra</p> <p>Extra hygiëne maatregelen materiaal</p> <p>Face-to-face contact mogelijk voor alle opdrachten – alle kernactiviteiten</p> <p>Social distancing:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tussen volwassenen - tussen volwassenen en +12 jarigen (zo veel als mogelijk) <p>Mondmaskers:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tussen volwassenen - tussen volwassenen en + 12 jarigen
HOOG RISICO	ROOD	<p>Er zijn wijdverspreide besmettingen in de samenleving en er zijn nieuwe uitbraken en clusters. Contacten tussen mogelijke verspreiders moeten maximaal vermeden worden.</p> <p>INHOUDELIJK</p> <p>Kritieke fase waarbij CLB's veel meer bevraagd worden in functie van contactonderzoek en kwetsbare leerlingen. CLB's zetten prioritair in op een aantal opdrachten en doelgroepen. Alle niet benoemde opdrachten en doelgroepen zijn hieraan ondergeschikt waarbij in een overgangperiode naar een ander niveau bekeken wordt wanneer wat voor wie kan worden ingehaald.</p> <p>Contactonderzoek COVID-19 school, schoolinternaat en internaat met permanente openstelling</p> <p>Leerlingen en hun context die omwille van corona of andere factoren niet of moeilijker deelnemen aan het onderwijs (alle kernactiviteiten):</p>

- leerlingen waarbij verontrusting speelt omdat de psychische en fysieke integriteit bedreigd wordt of is. Leerlingen met een dalend of negatief welbevinden;
- leerlingen met een definitieve uitsluiting of waarvoor een tuchtprocedure lopende is;
- anderstalige nieuwkomers;
- leerlingen die verblijven in een residentiële setting (zowel onderwijs als welzijn);
- leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften;
- leerlingen met een chronische aandoening die tot een risicogroep behoren waardoor hun leerrecht niet gegarandeerd wordt.

Scholen en CLB's hebben hier samen vanaf het begin van schooljaar 2020-2021 aandacht voor en vertrekken daarbij vanuit een brede benadering: niet enkel het huidige pandemieniveau telt, maar ook de mogelijke effecten van eerdere maatregelen op (de context van) leerlingen.

Ondersteunen van scholen die specifieke vragen hebben over corona.

Handelingsgerichte diagnostiek: het tijdelijk verslag wordt opnieuw bekeken.

Draaischijffunctie CLB waarbij meer leerlingen dan voorheen nood zouden hebben aan schoolextern aanbod en het gewenst schoolextern aanbod niet tijdig beschikbaar zou zijn (ook andere sectoren met schoolextern aanbod hebben eigen coronamaatregelen al dan niet afgestemd met onderwijs): wordt gesignaleerd aan de overheid, de overheden onderwijs en welzijn gaan in overleg en zoeken een oplossing.

ORGANISATIE

Handhygiëne: extra

Verluchten en ventileren: extra

Extra hygiëne maatregelen materiaal

Face-to-face contact mogelijk voor alle opdrachten – alle kernactiviteiten

Social distancing:

- tussen volwassenen
- tussen volwassenen en +12 jarigen

Mondmaskers:

- tussen volwassenen
- tussen volwassenen en + 12 jarigen